

Đề bài

Xét vị trí tương đối của đường thẳng d và d' trong các trường hợp sau:

$$\text{a) } d: \begin{cases} x = -3 + 2t \\ y = -2 + 3t \\ z = 6 + 4t \end{cases} \quad \text{và} \quad d': \begin{cases} x = 5 + t' \\ y = -1 - 4t' \\ z = 20 + t' \end{cases} ;$$

$$\text{b) } d: \begin{cases} x = 1 + t \\ y = 2 + t \\ z = 3 - t \end{cases} \quad \text{và} \quad d': \begin{cases} x = 1 + 2t' \\ y = -1 + 2t' \\ z = 2 - 2t' \end{cases}.$$

Hướng dẫn giải

Vị trí tương đối giữa hai đường thẳng d và d' . Gọi $\vec{a}; \vec{a}'$ lần lượt là VTCP của d và d' , $M_1 \in d, M_2 \in d'$.

Điều kiện để hai đường thẳng d và d' song song: $\begin{cases} \vec{a} = k\vec{a}' \\ M \in d, M \notin d' \end{cases}$.

Điều kiện để hai đường thẳng d và d' cắt nhau $[\vec{a}; \vec{a}'] \cdot \overrightarrow{M_1M_2} = 0$.

Điều kiện để hai đường thẳng d và d' chéo nhau: $[\vec{a}; \vec{a}'] \cdot \overrightarrow{M_1M_2} \neq 0$.

a) Đường thẳng d đi qua $M_1(-3; -2; 6)$ và có vector chỉ phương $\vec{u}_1(2; 3; 4)$.

Đường thẳng d' đi qua $M_2(5; -1; 20)$ và có vector chỉ phương $\vec{u}_2(1; -4; 1)$.

Ta nhận thấy \vec{u}_1, \vec{u}_2 không cùng phương nên d và d' chỉ có thể cắt nhau hoặc chéo nhau.

Ta có $[\vec{u}_1, \vec{u}_2] = (19; 2; -11)$; $\overrightarrow{M_1M_2} = (8; 1; 14)$

và $[\vec{u}_1, \vec{u}_2] \cdot \overrightarrow{M_1M_2} = (19 \cdot 8 + 2 - 11 \cdot 14) = 0$

nên d và d' cắt nhau.

$$\text{Xét hệ phương trình: } \begin{cases} -3 + 2t = 5 + t' & (1) \\ -2 + 3t = -1 - 4t' & (2) \\ 6 + 4t = 20 + t' & (3) \end{cases}$$

Từ (1) với (3), trừ vế với vế ta có $2t = 6 \Rightarrow t = 3$, thay vào (1) có $t' = -2$, từ đó d và d' có điểm chung duy nhất $M(3; 7; 18)$. Do đó d và d' cắt nhau tại M .

b) Ta có: $\vec{u}_1(1; 1; -1)$ là vector chỉ phương của d và $\vec{u}_2(2; 2; -2)$ là vector chỉ phương của d' .

Ta thấy \vec{u}_1 và \vec{u}_2 cùng phương nên d và d' chỉ có thể song song hoặc trùng nhau.

Lấy điểm $M(1; 2; 3) \in d$ ta thấy $M \notin d'$ nên d và d' song song.